

Saksframlegg

Vår ref.:

23/10299 - 9

Dato:

19.08.2026

Saksbehandler:

Ole Håkon Flatøy

Behandling av saken:

Saksnr.

53/26

Utvalg

Kommunestyret

Møtedato

03.09.2026

Rehabilitering av dam ved Fundin, begrenset høring av detaljplan for miljø og landskap

Kortversjon av saken:

NVE har sendt detaljplan for miljø og landskap for rehabilitering/ombygging for Fundin på begrenset høring, dvs. til utvalgte høringsparter. Kommunen skal ikke vedta planen, men avgi høringsuttalelse overfor NVE.

Denne er en del av søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for tiltakene ved Fundin. Dispensasjonssøknaden legges fram for politisk behandling når detaljplanen er godkjent hos NVE. Siden saken har stor offentlig interesse lokalt, er det ønskelig med politisk behandling også av detaljplanen. På grunn av kort høringsfrist legges saken fram direkte for kommunestyret.

Saksopplysninger:

Arbeidene som skal gjennomføres har bakgrunn i at Glommens og Laagens brukseierforening (GLB) som dameier ved Fundin er pålagt å rehabilitere/bygge om dammen som følge av krav i damsikkerhetsforskriften. Hafslund Kraft AS (HK) er utøvende på vegne av GLB og utarbeider planer og søknader.

Dispensasjonssøknad for tiltakene ble først oversendt til behandling i desember -25, men i januar -26 kom det beskjed fra Hafslund Kraft AS om at kommunen skulle avvente dispensasjonsbehandling da detaljplan for miljø og landskap skulle revideres.

NVE sendte 10.07 revidert plan på begrenset høring med høringsfrist 15.09. Imidlertid var kommunen av ukjent årsak falt ut som mottaker, noe administrasjonen mer eller mindre tilfeldig ble gjort klar over etter ferien. Saken ble etterlyst overfor NVE, og kommunen fikk planen derfor oversendt først 17.08. Høringsfrist er fortsatt 15.09.

Siden prosjektet har stor lokal interesse, legges detaljplanen fram for politisk behandling selv om også dispensasjonssøknaden også kommer senere. Kommunen skal ikke vedta planen, men avgi høringsuttalelse overfor NVE. På grunn av kort frist blir det ikke tid til en grundig gjennomgang, men en overordnet sak som legges fram direkte for kommunestyret.

Kommunen utfordres først og fremst på evt. arealbruk som ikke er avklart og evt. nye opplysninger om forurensing, men kommunen har selv sagt anledning til å gi innspill til alle forhold.

Planen og øvrige dokumenter er tilgjengelig på NVE sine nettsider: [Konsesjonssak - NVE](#)

Sammendrag av planen:

Prosjektet omfatter rehabilitering av fyllingsdam, heving av vangemurer, ny bru over Einunna, nytt lekkasjemålesystem, ny tappetunnel, lukepropp og lukehus. Som en del av arbeidene skal det etableres midlertidige anleggsveger- og riggområder, det skal åpnes et steinbrudd og et permanent massedeponi legges i terreng eller i magasin. Steinbruddet omtales i denne planen. Samtidig vil det bli sendt søknad om driftskonsesjon til Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) og søknad om tillatelse etter forurensningsloven til Statsforvalter. Fare- og problemområder for miljø og landskap er:

- Landskapsvernområde Knutshø
- Villrein
- Naturtyper og arter
- Sprengningsarbeider og overskuddsmasser
- Forurensning, støy og støv
- Fisk og akvatisk miljø
- Landskap og friluftsliv

Detaljplanen angir arealbruk og prinsipper for terrengtilpasning av bl.a. anleggsveger, rigg, mv. og beskriver hvordan midlertidige arealer skal istandsettes. Arealbruksplanen som er vedlagt detaljplanen (se NVE sine nettsider) angir de fysiske rammene og arealavgrensningene for de planlagte arbeidene. Planen vil være et styrende dokument for entreprenør, og ligge til grunn for NVE Miljøtilsynets tilsyn i byggeperioden. Tilsynet er hjemlet i konsesjonen.

Oppgraderinger av bekkekrysninger langs Sætervegen er behandlet særskilt hos Innlandet fylkeskommune og Folldal kommune, og er tatt ut av denne planen. Framføring av strøm fra Dalholen langs Sætervegen er en del av forberedende arbeider, omsøkt og behandlet som egen sak tidligere.

Laveste regulerte vannstand iht. konsesjonsvilkårene er kote 1010,75. Det er behov for en nedtapping 1 meter under dette i en begrenset periode vinteren 2028.

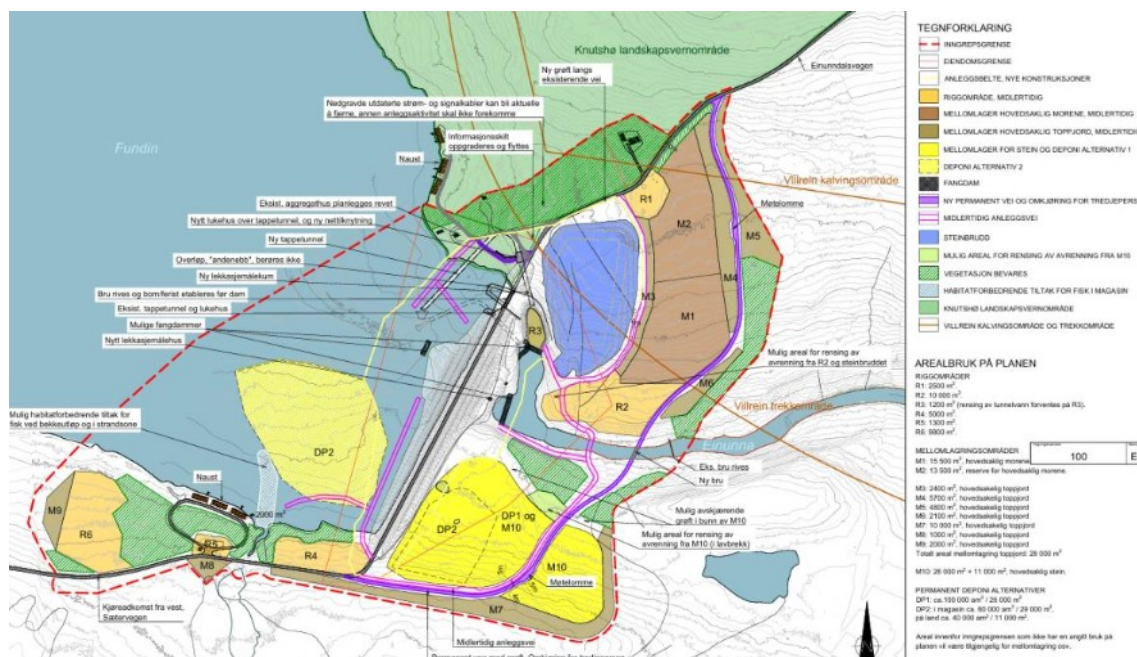
Framdriftsplan:

Arbeidene planlegges utført over 3-4 sesonger, der hver sesong er 1. juni til 31. mai neste år. Tentativ oppstart av arbeidene er sommeren 2027, avsluttet høsten 2029-2030. Det planlegges for vinterdrift i alle sesonger. Noen av hovedaktivitetene pr sesong:

Sesong	Aktivitet
1	• Forberedende arbeider (riggplasser, anleggsveier m.m.) • Anlegging av ny permanent vei og bru over Einunna nedstrøms dam • Oppstart uttak i steinbrudd. Uttak og produksjon i steinbrudd • Avgraving av nedstrøms damtå for etablering av lekkasjemålesystem inkl. bygging av fangdam 2 • Driving av lukesjakt og bygging av nye tappeluker inkl. bygging av fangdam 1 • Mulig oppstrøms plastring i damtågrøfter
2	• Uttak og produksjon i steinbrudd • Oppstart påbygning fyllingsdam nedstrøms • Riving av eksisterende bru • Avgraving eksisterende dam og damkrone • Reetablering av damdel nord og sør • Mulig utlegging av deponi i magasin • Avgraving og påbygging oppstrøms skråning på fyllingsdam
3	• Oppfylling og arrondering av steinbrudd • Utlegging av deponi på land

- Riving av Kubrua
- Plastre resterende oppstrøms skråning
- Bygge damkrona
- Istandsetting av anleggsområdet og arrondering av steinbrudd
- Nedrigging

Oversiktskart:

Avbøtende tiltak:

Det er lagt inn en rekke avbøtende tiltak, herunder:

- Det skal tas særlige hensyn til villrein både i anleggsperioden og ift. istandsetting
- For å ta vare på særskilte naturtyper og vegetasjon rundt dammen foretas fortløpende istandsetting og bevaring av øyer med vegetasjon
- Overskuddsmasser brukes til istandsetting bl.a. av tidligere steinbrudd, og forsøkes ellers benyttet til allmennnyttige formål (eks. vegformål)
- Forventet negativ påvirkning ift. tilførsler av partikler m.v. i anleggsperioden behandles i egen utslippssøknad
- Det legges ut blokkstein ved Røvsjørrbekken for habitatforbedring for fisk

Det skal ikke forekomme anleggsarbeider utenfor angitte areal i arealbruksplanen.

Ny veg og bru:

Det skal bygges ny permanent veg nedstrøms damanlegget, med ny bru over Einunna. Det er lagt vekt på en vegtrase som ligger godt i landskapet. Eksisterende gangbru ("Kubrua") rives og erstattes ikke, etter avklaring med lokale interessenter.

I anleggsperioden blir det behov for noen midlertidige interne anleggsveger og midlertidig kryssing av Einunna for anleggstrafikk.

Riggområder:

Det er satt av plass til 6 riggområder. På alle riggområder skal toppmasser og eventuelt vegetasjonsmatter, skaves av og mellomlagres før de tas i bruk.

Ett av riggområdene ligger på eksisterende biloppstillingsplass tilknyttet naustene vest for dammen. Riggområdet skal ikke være til hinder for privatpersoners bruk av naustene.

Landskap og friluftsliv:

Tiltaket, inkludert deponi og spor etter midlertidig anleggsvirksomhet, vil bli synlig i landskapet. Arbeidene på selve dammen vil ikke føre til store visuelle endringer i landskapet, men det vil bli noen nye elementer. Det samme gjelder ny permanent veg nedstrøms dammen. Størsteparten av midlertidig anleggsområder og deponi ligger nedstrøms dam så synligheten bli størst sett fra nedstrøms side og Einunndalsvegen.

For å ivareta friluftsinnteressene under anleggsperioden, vil det skiltes om planlagt virksomhet ved adkomstvegen til Fundin og ved damstedet. Tredjeperson vil kunne kjøre over dammen inntil ny permanent veg nedstrøms dam er operativ. Allmennheten informeres om nedtapping av magasinet gjennom relevante kanaler og fysiske skilt.

I forbindelse med vinterdrift på anlegget vil det bli satt opp sperringer for å hindre privatbilisme til damstedet.

Istandsetting:

Hovedmålet for istandsettingen av de vegetasjonskledde arealene er å få en vegetasjonssammensetning som over tid er mest mulig lik den i tilgrensende områder. Dette vil skje ved hjelp av naturlig revegetering hvor toppmasser legges tilbake etter at undergrunnsmasser er arrondert. Istandsatte områder skal følges opp kontinuerlig gjennom hele anleggsperioden. Dette inkluderer regelmessig skjøtsel og rydding ved behov, for å sikre at områdene forblir i god stand.

Det er antatt at inntil 80-100.000 m³ masse kan måtte deponeres i permanent massedeponi. Det blir søkt om to alternative plasseringer for permanent deponi. I alternativ 1 legges all overskuddsmasse på land, rett nedstrøms dammen. I alternativ 2 legges inntil 60.000 m³ masser i magasinet like oppstrøms dammen, mens ca. 40.000 m³ plasseres på land i samme område som alternativ 1.

Forholdet til andre myndigheter/lover:

Som nevnt krever prosjektet dispensasjon fra kommuneplanens arealdel. Dispensasjonssøknad kommer til behandling når detaljplan for miljø og landskap er endelig fastsatt.

Det er ikke identifisert andre kjente kulturminner i eller i nærheten av tiltaksområdet annet enn selve dam Fundin, som av NVE er gitt status som listeført kulturminne. Dersom man støter på automatisk fredede kulturminner i anleggsfasen vil fylkeskommunen varsles og arbeidene i det aktuelle området stoppes inntil fylkeskommunen har vurdert saken, jf. Kulturminneloven §8.

Det vil bli sendt en egen søknad til Statsforvalteren om utslippstillatelse i anleggsfasen, da vann fra tunnelarbeidene skal renses før utslipp til Einunna. Midlertidige knuseverk samt sikteverk har meldeplikt til Statsforvalteren. Avfall skal håndteres og deklarerer etter gjeldende paragrafer i avfallsforskriften og byggeteknisk forskrift. Detaljerte planer for dette vil bli utarbeidet nærmere anleggsstart.

Samtidig med innsending av detaljplanen til NVE er sendt søknad om driftskonsesjon til Direktoratet for mineralforvaltning for steinbrudd for uttak av masser til damrehabiliteringen. Det er beregnet uttak av totalt ca 420.000 m³ masse.

Det vurderes ikke å være nødvendig med vedtak fra kommunen vedr. motorferdsel i utmark, da anlegg og drift av offentlige veger og anlegg er unnatt jfr. motorferdselsloven § 4 e.

Bruk av private og offentlige veger avklares med veglag samt fylkeskommunen, eventuell tillatelser i henhold til veglova innhentes dersom det kreves.

Saksvurdering:

Det har i flere år vært klart at dammen ved Fundin må rehabiliteres som følge av krav i damsikkerhetsforskriften.

Anleggsarbeidene blir omfattende og vil gå over flere år, og blir godt merkbare for alle brukere av området. Generelt mener kommunedirektøren at det er gjort et solid arbeid i forkant med planlegging av prosessene, der ulemper for natur, miljø og forskjellige brukergrupper er godt belyst og det er fastsatt gode avbøtende tiltak. Det samme gjelder for avslutning av anlegget, og med dagens krav og metoder er det antagelig grunn til å tro at anlegget over tid blir mindre skjemmende enn det er i dag.

Samtidig er det uheldig at det for et prosjekt der planarbeidet har pågått i flere år, legges opp til høring og saksbehandling med svært korte frister.

Kommunen er spesielt bedt om innspill på eventuell arealbruk som ikke er avklart, og eventuelt nye opplysninger om forurensning. Når det gjelder arealbruk er den godt kjent og belyst, og hensyntatt i planen. Forholdet til kommuneplanen vurderes når dispensasjonssøknaden skal behandles. Vedr. eventuell forurensing er en ikke kjent med at det foreligger noe som ikke allerede er kartlagt. Det er i planen også godt beskrevet hvordan forurensing, støy og støv fra anlegget ivaretas.

Kommunedirektøren har ingen vesentlige innspill til planen, men kan ikke se at det i forbindelse med vinterdrift på anlegget og brøyting av Sætervegen er nevnt at deler av vegen benyttes som skiløype vinterstid. Brøyting berører hele strekningen fra Furutjønne til Buste, og berører da samtidig løypa fra Furutjønne til Folldal sentrum/Verket. Bruken her i anleggsperioden bør avklares i forkant av første vintersesong.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Anlegget medfører betydelig belastning på natur og miljø lokalt.

Fondsbehandling:

Ikke relevant.

Råd og utvalg:

Ikke relevant.

Kommunedirektørens innstilling:

Folldal kommune har følgende innspill til detaljplan for miljø og landskap, fornying av dam Fundin:

- allmennheten, herunder primærnæring og friluftslivsinteresser, må ivaretas i størst mulig grad i hele anleggsperioden
- det gjøres oppmerksom på at det vinterstid kjøres opp skiløype langs Sætervegen fra Furutjønne til Buste. Løype fra Furutjønne til Folldal sentrum / Verket benytter deler av samme løypetrase. Brøyting av Sætervegen og konsekvens for skiløypene bør avklares i forkant av første vintersesong.